

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 grudnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Marek Tyciński
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marcin Szymczak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Toruń Centrum-Zachód w Toruniu

po rozpoznaniu w dniach: 28 października 2021r. i 02 grudnia 2021 r.

sprawy:

M. S. s. J. i G. z domu G.

ur. (...) w T.

oskarżonego o to, że:

w okresie od 31 stycznia 2018 do 11 lipca 2019 roku w T. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego na rzecz S. i J. S. określonego w wysokości po 300 zł miesięcznie na każdą z córek, ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt I C 1831/12, gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległość przekroczyła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, co naraziło S. i J. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych

tj. o czyn z art. 209 § 1a kk

ORZEKA:

I. Uznaje oskarżonego **M. S.** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1a kk i za to na mocy art. 209 § 1a kk w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 kk i art. 35 § 1 kk wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie;

II. Na mocy art. 34 § 3 kk w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 kk zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie J. S. w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności;

III. Zwalnia oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty i pozostałych kosztów sądowych, którymi obciąża Skarb Państwa kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Formularz UK 1	Sygnatura akt	II K 383/21	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.			
USTALENIE FAKTÓW			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1.1.1.	M. S.	w okresie od 31 stycznia 2018 do 11 lipca 2019 roku w T. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego na rzecz S. i J. S. określonego w wysokości po 300 zł miesięcznie na każdą z córek, ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt I C 1831/12, gdzie łączna wysokość	

		powstałych wskutek tego zaległość przekroczyła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, co naraziło S. i J. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych tj. o czyn z art. 209 § 1a k.k.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
M. S. jest ojcem S. i J. S.. Na M. S. ciąży obowiązek alimentacyjny wobec J. S., określony w wysokości 300 zł miesięcznie, ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu, Wydział I Cywilny, z dn. 28 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 1831/12, przy czym obowiązek alimentacyjny, określony w wysokości 300 zł miesięcznie, ustalony tym samym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Toruniu, w przeszłości, w tym w okresie do dnia 11 lipca 2019 roku, obciążał M. S. także wobec S. S. (2).	odpis wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu, Wydział I Cywilny, z dn. 28 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 1831/12	16	
odpis skrócony aktu urodzenia J. S.	10		
odpis skrócony aktu urodzenia S. S. (2)	11		
W okresie od dnia 31 stycznia 2018 roku do dnia 11 lipca 2019 roku w T., M. S. uchylał się od wykonania obowiązku	zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów	o 3	

alimentacyjnego na rzecz S. i J. S., gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości przekroczyła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, wynosząc ok. 10.000 zł. Uchylenie się przez M. S. od obowiązku alimentacyjnego naraziło S. i J. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.			
zeznania E. S. (K.)	22-25, 142		
zeznania S. S. (2)	49-52		
M. S. nie był uprzednio karany.	karta karna	137	
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
OCena DOWOdów			
1.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			

Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.1.	zeznania E. S. (K.)	zeznania świadka zasługują na uwzględnienie w całości jako spójne, wiarygodne i nie budzące wątpliwości, korespondują przy tym z zeznaniami S. S. (2) i dowodami z dokumentów, stanowiąc dowód o znaczeniu zasadniczym dla oceny zachowania M. S. w perspektywie znamion strony przedmiotowej występku z art. 209 § 1a k.k.	
1.1.1.	zeznania S. S. (2)	zeznania świadka zasługują na uwzględnienie jako spójne, wiarygodne i nie budzące wątpliwości, korespondują przy tym z zeznaniami E. S. (K.). Jednakże, przy ustalaniu faktów Sąd zwrócił uwagę na pewnego rodzaju odmienność zeznań S. S. (2) w zakresie, w jakim świadek zeznał, iż miałby zapewnione podstawowe potrzeby życiowe także w razie nieotrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Przy tym w ocenie Sądu, rozbieżność ta wynika poniekąd z faktu, iż S. S. (2) była, w okresie objętym zarzutem, na utrzymaniu E. S. (K.), sama wówczas nie pracowała – środki niezbędne do utrzymania pochodziły wyłącznie od matki, zatem	

		o faktycznej sytuacji finansowej rodziny mogła nie mieć pełnej wiedzy. Natomiast E. S. (K.) przedstawiła z kolei obszerny wywód wskazujący na ryzyko niemożności zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych córek, w tym S. S. (2), z uwagi na istniejące zobowiązania i niewielkie wynagrodzenie otrzymywane z tytułu wykonywanych przez siebie prac dorywczych, toteż wbrew zeznaniom S. S. (2) w tej części, ocenić należało, iż gdyby nie świadczenia otrzymywane z funduszu alimentacyjnego, ryzyko niezaspokojenia jej podstawowych potrzeb życiowych byłoby realne.	
1.1.1.	odpisy skrócone aktu urodzenia S. i J. S.	dokumenty urzędowe, nie budzą wątpliwości Sądu co do autentyczności i prawdziwości, nie wykazują śladów ingerencji w treść dokumentów	
1.1.1.	odpis wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu, Wydział I Cywilny, z dn. 28 stycznia 2013 r.	dokument urzędowy, nie budzi wątpliwości Sądu co do autentyczności i prawdziwości, nie wykazuje śladów ingerencji w treść dokumentu	
1.1.1.	zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów	dokument urzędowy, nie budzi wątpliwości Sądu co do autentyczności i prawdziwości, nie	

		wykazuje śladu ingerencji w treść dokumentu	
1.1.1.	dane o karalności	dane te nie były kwestionowane.	
1.2.	<i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
2.2.1.	wyjaśnienia M. S.	dowód nie zasługiwał na uwzględnienie, albowiem pozostaje w sprzeczności z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami E. S. (K.), którym przydano walor wiarygodności, m. in. co do faktu regularnego przesyłania swojej byłej małżonce kwot w walucie zagranicznej (funty brytyjskie) w czasie pobytu w (...). Wyjaśnienia te w zasadzie sprowadzają się do polemiki z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w oparciu o zeznania E. S. (K.), S. S. (2) oraz o dowody z dokumentów i jako takie Sąd uznał je za niewiarygodne.	
2.2.1.	zeznania G. S.	zeznania świadka nie zasługiwały na uwzględnienie, ponieważ o okolicznościach	

		dotyczących M. S., w tym dotyczących jego pobytu w (...), świadek dowiadywał się wyłącznie od samego M. S., poza tym zeznania te pozostają w częściowej wewnętrznej sprzeczności, co dotyczy w szczególności kwestii pobytu M. S. w (...), w tym faktu jego rzekomej bezdomności, która to została przywołana przez świadka w toku postępowania jurysdykcyjnego, podczas gdy w toku postępowania przygotowawczego świadek zeznał, iż nie wiedział o tym, czy będąc w (...) M. S. pracował (oraz czy miał tam rodzinę, ani gdzie mieszkał), ponieważ na ten temat M. S. miał świadkowi nigdy nic nie mówić, a zatem skoro ten nie mówił świadkowi o tych okolicznościach, to świadek siłą rzeczy nie mógł o nich nic wiedzieć.	
PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	1.3. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem	I	M. S.
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			

Jako podstawę prawną skazania w przedmiotowej sprawie przyjęto art. 209 § 1a k.k., stosownie do którego, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, a przy tym naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Analiza znamion strony przedmiotowej występku z art. 209 § 1a k.k. pozwala na ustalenie, iż występki ten penalizuje zachowanie sprawcy popełnione w następujących okolicznościach:

a) sprawca od wykonania obowiązku alimentacyjnego „uchyla się”,

b) obowiązek alimentacyjny sprawcy jest określony co do wysokości orzeczeniem

sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową,

c) łączna wysokość powstałych wskutek zachowania sprawcy zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące,

d) sprawca naraża osobę uprawnioną do świadczeń alimentacyjnych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

Z kolei analizując znamiona strony podmiotowej występkę z art. 209 § 1a k.k., należy zauważyć, iż występki ten jest występkiem umyślnym, który można popełnić w obu postaciach zamiaru – zarówno w zamiarze bezpośrednim, jak i ewentualnym.

Mając na uwadze wyżej poczynione spostrzeżenia, stwierdzić należy, iż M. S. swym zachowaniem w okresie od dnia 31 stycznia 2018 roku do dnia 11 lipca 2019 roku wyczerpał znamiona zarówno strony przedmiotowej, jak i podmiotowej występkę z art. 209 § 1a k.k.

Wyjaśniając powyższe ustalenie, w pierwszej kolejności wskazać należy, iż M. S. był w przeszłości

w związku małżeńskim (a przez pewien czas także w związku nieformalnym) z E. K., z którego to związku pochodzi J. S., zaś w czasie trwania związku, M. S. wraz z E. K. wychowywali wspólnie także S. S. (2). Na M. S., w okresie od dnia 31 stycznia 2018 roku do dnia 11 lipca 2019 roku, ciążył obowiązek alimentacyjny zarówno wobec J., jak i S. S. (2), ustalony co do wysokości wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu, Wydział I Cywilny, z dn. 28 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 1831/12. Wysokość obowiązku alimentacyjnego została określona na poziomie 300 zł. M. S. nie uiszcział na rzecz córek wpłat tytułem obowiązku alimentacyjnego, mając jednakże ku temu możliwości (będąc osobą zdrową, dorosłą, posiadając zatem możność pokierowania swoim losem i ustabilizowania sytuacji majątkowej), a zatem w istocie od obowiązku alimentacyjnego „uchylał się”. Łączna wysokość powstałej wskutek zachowania M. S. zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, a w istocie poziom ten znacznie przewyższa, osiągając poziom ok. 10.000 zł (która to kwota stanowi iloczyn kwoty 600 zł i okresu 17 miesięcy objętych zarzutem). W kontekście

realizacji znamienia kwalifikującego, zawartego w art. 209 § 1a k.k., tj. spowodowania narażenia S. i J. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, stwierdzić należy, iż w realiach przedmiotowej sprawy niebezpieczeństwo to było realne, przy czym na tę ocenę nie może wpływać jako taki fakt otrzymywania przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego, czy świadczeń wychowawczych, które to świadczenia ryzyko ziszczenia się tego niebezpieczeństwa, zgodnie ze swym przeznaczeniem, redukowały (zob. J. Lachowski [w:] Kodeks karny. Komentarz, wyd. III, red. V. Konarska-Wrzosek, Warszawa 2020, art. 209). Okoliczności przywoływane przez E. S. (K.) w toku postępowania przygotowawczego, tak co do otrzymywanego wynagrodzenia z tytułu prac dorywczych (sprzątania), w kwocie ok. 450 zł, jak i istniejących zobowiązań w obliczu konieczności wychowania dwójki dzieci, opiekujących na kwotę ok. 1550 zł (obejmującą czynsz i opłaty za media), wskazują, że S. i J. S. były w okresie objętym zarzutem realnie narażone na niemożność zaspokojenia

<p>podstawowych potrzeb życiowych.</p> <p>W dalszej kolejności wskazać należy, iż oceniając umyślność zachowania M. S., Sąd doszedł do przekonania, iż działał on z zamiarem ewentualnym, przewidując możliwość popełnienia przestępstwa i godząc się na to.</p> <p>Wobec powyższego, ocenić należało, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą przedmiotowe i podmiotowe podstawy do odpowiedzialności prawnokarnej M. S. z art. 209 § 1a k.k.</p>			
#	1.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	1.4. Warunkowe umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
#	1.5. Umorzenie postępowania		

Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach umorzenia postępowania			
#	1.6. Uniewinnienie		
Zwięzłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięzłe o powodach uniewinnienia			
KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
M. S.	I, II	I	<p>Sąd przy wymiarze kary orzeczonej wobec M. S. kierował się wszystkimi dyrektywami ogólnymi wskazanymi w art. 53 § 1 kk, w tym dyrektywami sprawiedliwościowymi i dyrektywami prewencji, jak również dyrektywami szczegółowymi wymiaru kary, wskazanymi w art. 53 § 2 kk, biorąc w tym względzie pod uwagę:</p> <p>a) przeciętny stopień winy oskarżonego – w realiach przedmiotowej sprawy nie zachodziły żadne okoliczności atypowe, które mogłyby podważać „zarzucalność” przestępstwa</p>

oskarżonemu, a zatem sposobność przypisania mu winy. M. S. jest osobą dorosłą, zdrową, posiadającą kwalifikację zawodową jako dekarz, miał zatem możliwość podjęcia zachowania zgodnego z prawem, podjął jednak decyzję o realizacji czynu zabronionego,

b) przeciętny stopień społecznej szkodliwości czynu, przy której to ocenie sąd rozważył kryteria podmiotowo-przedmiotowe, o których mowa w art. 115 § 2 k.k., w tym:

- rodzaj i charakter naruszonego dobra w postaci prawa do zabezpieczenia materialnego osób, które nie są w stanie samodzielnie się utrzymywać, które to dobro, choć niezwykle istotne, nie należy jednak w hierarchii dóbr chronionych do dóbr najwyższych,

- rozmiary wyrządzonej i grożącej szkody, w tym narażenie więcej niż jednej osoby (dwóch córek) na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ale jednocześnie fakt, iż obowiązek alimentacyjny względem S. S. (2) obecnie już ustał,

- okoliczności popełnienia czynu, w tym fakt, iż M. S. niezupełnie stracił

zainteresowanie losem córek, m. in. przekazując im sporadycznie prezenty, w tym rower dla J. S., wreszcie przekazując sporadycznie kwoty pieniężne, w tym kwotę 400 zł dla S. S. (3) na kurs prawa jazdy oraz kwotę 120 zł dla J. S. na kurs tańca.

- wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków jako ojca, obniżone zainteresowanie losem córek, ich teraźniejszym bytem i przyszłością, w istocie lekceważące podejście do tych obowiązków,

- postać zamiaru, która w realiach sprawy przybrała postać zamiaru ewentualnego,

- motywację M. S., a zatem popełnienie czynu w sytuacji ograniczonych możliwości zarobkowych, na które to jednak ograniczenie wpłynęło w znacznej części zachowanie samego oskarżonego;

c) jako okoliczność łagodzącą Sąd uwzględnił dotychczasową niekaralność oskarżonego.

W ocenie Sądu, w realiach przedmiotowej sprawy, adekwatnym do wagi czynu, jego przeciętnej społecznej szkodliwości i przeciętnego stopnia winy oskarżonego, jest orzeczenie kary ograniczenia wolności w

wymiarze 6 miesięcy, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Sąd wymierzył oskarżonemu karę ograniczenia wolności w danym wymiarze, oceniając, iż wymierzenie innej kary nie spełniłoby jej celów, zaś kara wyższa, niż orzeczona z pewnością nie odpowiadałaby dyrektywom opisanym w art. 53 k.k.

W ocenie Sądu, kara ta jest karą dotkliwą, zatem umożliwi w stosunku do oskarżonego realizację celów prewencji indywidualnej, powstrzymując go przed podobnym zachowaniem w przyszłości i skłaniając w tym zakresie do przedsięwzięcia wszelkich możliwych działań, zmierzających do ustabilizowania swej sytuacji majątkowej i wywiązywania się w należyty zakresie z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego, którego realizację obecnie musiało wziąć na siebie państwo.

Jednocześnie, kara ta umożliwi również realizację celu wychowawczego, albowiem jako kara zgodna ze społecznym poczuciem sprawiedliwości, wpłynie kształtująco na społeczność

			<p>świadomość prawną w zakresie przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.</p> <p>Jednocześnie, jako że Sąd wymierzył M. S. karę ograniczenia wolności, stosownie do art. 34 § 3 k.k. orzeczono także o zobowiązaniu oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie J. S. w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności, uznając, że należało dodatkowo wesprzeć i podkreślić wagę i potrzebę realizacji ciężącego na M. S. obowiązku alimentacyjnego w stosunku do J. S..</p>
<p>1Inne ROZSTRZYGNIĘCIA Zawarte w WYROKU</p>			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
<p>6. inne zagadnienia</p> <p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia</p>			

takiej instytucji przez stronę		
7. Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III	<p>Sąd ustalił w przedmiotowej sprawie koszty sądowe w wysokości 220 zł, na którą to kwotę składają się następujące koszty procesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opłata w wysokości 120 zł (ustalono na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych), - 40 zł tytułem ryczałtu za doręczenie wezwań i innych pism w postępowaniu przygotowawczym oraz w postępowaniu sądowym (ustalono na podstawie § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym), - 60 zł tytułem opłaty za wydanie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego w postępowaniu przygotowawczym i sądowym (ustalono na podstawie § 3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra 	

Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie opłat za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego).

Mając na uwadze sytuację majątkową i wysokość dochodów M. S., w ocenie Sądu zaistniały podstawy do uznania, że uiszczenie kosztów sądowych byłoby dla niego zbyt uciążliwe, toteż na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. należało M. S. zwolnić od obowiązku zapłaty tychże kosztów sądowych.

1Podpis